

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 23 listopada 2016 r.

Pozycja 516

POSTANOWIENIE

z dnia 12 października 2016 r.

Sygn. akt Ts 50/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Biernat

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej Sp. z o.o. w sprawie zgodności:

art. 519 w zw. z art. 523 § 3 i 4 oraz w zw. z art. 530 § 2 i art. 531 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.) z art. 2 w zw. z art. 31 ust. 3, art. 32, art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 26 lutego 2016 r. (data nadania) Sp. z o.o. (dalej: skarżąca) wystąpiła o stwierdzenie, że art. 519 w zw. z art. 523 § 3 i 4 oraz w zw. z art. 530 § 2 i art. 531 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U.89.555, ze zm.; dalej: kpk) w zakresie, w jakim ograniczają prawo strony do zakwestionowania w drodze kasacji orzeczenia sądu o umorzeniu postępowania wydane w formie postanowienia, są niezgodne z art. 2 w zw. z art. 31 ust. 3, art. 32, art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została złożona w związku z następującą sprawą. Sąd Rejonowy w B. postanowieniem z marca 2015 r., m.in. na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 kpk, umorzył postępowanie wszczęte na skutek wniesienia przez skarżącą subsydiarnego aktu oskarżenia. Powyższe orzeczenie Sąd Okręgowy w T. postanowieniem z czerwca 2015 r. utrzymał w mocy, całkowicie dzieląc argumentację sądu *a quo*. Wobec takiego rozstrzygnięcia skarżąca zdecydowała się wnieść kasację. Zarządzeniem z 4 września 2015 r. upoważniony sędzia Sądu Okręgowego w T. odmówił przyjęcia kasacji jako niedopuszczalnej z mocy ustawy. Następnie w wyniku rozpoznania zażalenia skarżącej Sąd Najwyższy postanowieniem z listopada 2015 r. utrzymał w mocy zaskarżone zarządzenie.

Zdaniem skarżącej zakwestionowane przepisy naruszają jej prawo do poddania kontroli w postępowaniu kasacyjnym postanowienia umarzającego postępowanie, co naruszyło jej prawo do merytorycznej oceny zasadności wydane orzeczenia określonego w art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji. Ponadto skarżąca twierdzi, że zaskarżone przepisy

wprowadzają bezpodstawne różnicowanie sytuacji podmiotów znajdujących się w takiej samej sytuacji. Wniesienie kasacji uzależnione jest bowiem jedynie od formy, w jakiej nastąpiło wydanie orzeczenia, co – w jej ocenie – prowadzi do naruszenia art. 32 ust. 1 oraz art. 2 w zw. z art. 31 ust. 1 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 37 ust. 1 w zw. z art. 50 ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.1157; dalej: ustawa o TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymaganiom, a także czy nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 40 ust. 1 ustawy o TK. Analizowanej skardze konstytucyjnej nie może zostać nadany dalszy bieg z uwagi na jej uchybienia.

W pierwszej kolejności Trybunał Konstytucyjny wskazuje, że zarzut naruszenia art. 45 ust. 1 w zw. z art. 77 ust. 2 Konstytucji przez zakwestionowane art. 519 w zw. z art. 523 § 3 i 4 oraz w zw. z art. 530 § 2 i art. 531 § 1 kpk jest oczywiście bezzasadny. W skardze konstytucyjnej skarżąca wskazała, że na skutek braku możliwości wniesienia kasacji od postanowienia Sądu Okręgowego w T. z czerwca 2015 r. utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w B. z marca 2015 r. została pozbawiona prawa do merytorycznej oceny zasadności wydanego orzeczenia. Trybunał Konstytucyjny zwraca jednak uwagę, że sprawa skarżącej została poddana kontroli instancyjnej w ramach zwyczajnych środków odwoławczych. Skarżąca wykorzystała przysługującą jej możliwość zaskarżenia postanowienia sądu I instancji, w wyniku czego uzyskała prawomocne orzeczenie. W ten sposób zatem doszło do realizacji przysługującego jej, na podstawie art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji, prawa do sądu. Trybunał Konstytucyjny raz jeszcze przypomina, że kasacja w polskiej procedurze karnej stanowi tzw. nadzwyczajny środek odwoławczy. Oznacza to, że skorzystanie z niego ma charakter dodatkowy, ponadprogramowy, wykraczający ponad konstytucyjny standard prawa do sądu. Charakter tego środka spowodował, że możliwość realizacji uprawnienia do wniesienia kasacji została ograniczona do szczególnych, wyjątkowych sytuacji, co pozostaje w zgodzie z konstytucyjnymi standardami w zakresie prawa do sądu (zob. wyrok TK z 16 stycznia 2006 r., SK 30/05, OTK ZU nr 1/A/2006, poz. 2). Tym samym twierdzenie skarżącej o pozbawieniu jej prawa do merytorycznej kontroli orzeczenia jest oczywiście bezzasadne.

Trybunał Konstytucyjny wskazuje, że z racji na nadzwyczajny charakter kasacji, której wniesienie możliwe jest dopiero po wyczerpaniu zwyczajnych środków odwoławczych, możliwe jest wprowadzenie istotnych ograniczeń w zakresie skorzystania z tego ponadprogramowego środka. Wprowadzenie tego typu rozwiązań pozostaje w całkowitej gestii ustawodawcy, który zachowuje pełną swobodę w zakresie zdefiniowania kryteriów uprawniających do skorzystania z tego typu instytucji, tak długo, jak warunki ich wnoszenia pozostają równe dla każdego. W związku z powyższym Trybunał zwraca uwagę, że rozróżnienie formy orzeczenia o umorzeniu postępowania karnego nie jest przypadkowe. Wydanie postanowienia o umorzeniu postępowania karnego w razie stwierdzenia przesłanki określonej w art. 17 § 1 pkt 2 kpk następuje na posiedzeniu wyznaczonym w trybie art. 339 § 3 pkt 1 kpk. W tego typu przypadkach sąd postanowieniem wydanym na posiedzeniu umarza postępowanie tylko w wypadku oczywistego charakteru przesłanek warunkujących wydanie tego typu decyzji (zob. wyrok SN z 14 lutego 2001 r., sprawa V KKN 532/00, KZS 2001, nr 9, poz. 10). Oznacza to, że zaistnienie podstaw uzasadniających umorzenie postępowania jest oczywiste i nie budzi żadnych wątpliwości, nie ma zatem konieczności przeprowadzania rozprawy. Natomiast ujawnienie się tej okoliczności dopiero na późniejszym etapie postępowania skutkuje wydaniem wyroku uniewinniającego m.in. z uwagi na dyspozycję art. 414 § 1 kpk,

tj. konieczność wydania wyroku po przeprowadzonej rozprawie, a także ze względu na konieczność ochrony interesów oskarżonego (zob. wyrok SN z 12 lipca 1994 r., sprawa II KRN 124/94, OSProk. i Pr. 1995, nr 1, poz. 11).

Ponadto w skardze konstytucyjnej skarżąca jako wzorce kontroli konstytucyjności zaskarżonych przepisów art. 519 w zw. z art. 523 § 3 i 4 oraz w zw. z art. 530 § 2 i art. 531 § 1 wskazała art. 2 w zw. z art. 31 ust. 3 oraz art. 32 Konstytucji. Trybunał Konstytucyjny po raz kolejny przypomina, że jak wynika z utrwalonego orzecznictwa, art. 2, art. 31 ust. 3 oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji nie mogą stanowić samodzielnego wzorca kontroli w postępowaniu inicjowanym wniesieniem skargi konstytucyjnej (zob. np. postanowienia TK z: 24 października 2001 r., SK 10/01, OTK ZU nr 7/2001, poz. 225 oraz 20 lutego 2008 r., SK 27/07, OTK ZU nr 1/A/2008, poz. 22 i wyroki TK z: 13 stycznia 2004 r., SK 10/03, OTK ZU nr 1/A/2004, poz. 2; 23 listopada 1998 r., SK 7/98, OTK ZU nr 7/1998, poz. 114 i 10 lipca 2000 r., SK 21/99, OTK ZU nr 5/2000, poz. 144). Wynika z tego, że art. 2, art. 31 ust. 3 oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji mogą być powołane jako wzorce kontroli w postępowaniu skargowym tylko wówczas, gdy zostaną odniesione do treści innych norm konstytucyjnych chroniących poszczególne wolności i prawa naruszone kwestionowaną w skardze konstytucyjnej regulacją (zob. np. postanowienie TK z 3 marca 2002 r., Ts 108/01, OTK ZU nr 2/B/2002, poz. 138 i cytowane tam orzecznictwo).

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

Na podstawie art. 37 ust. 4 w zw. z art. 50 ustawy o TK skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty doręczenia tego postanowienia.